

آموزش و آزمون

عربی هشتم

برای دانش آموزان تیز هوش

«از مجموعه رشادت»
رمز شکوفایی استعدادهای دانش آموزان تیز هوش

خواهی بشود قبولی آسان
در مدارس خاص و درخشان
باید که بود تلاش، افزون
برخیز و بخوان تو درس اکنون
همراه توایم با رشادت
تا باز کنی در سعادت

مهدی وحدانی

به نام خداوند جان و خرد
کزین برتر اندیشه برنگذرد

«تَعَلَّمُوا الْعَرَبِيَّةَ فَإِنَّهَا كَلَامُ اللَّهِ الَّذِي يُكَلِّمُ بِهِ خَلْقَهُ»

عربی را یاد بگیرید پس به درستی که آن سخن خداست که به وسیله‌ی آن با خلقتش سخن می‌گوید. امام صادق (ع)

مقدمه

کتاب «عربی هشتم برای دانش‌آموزان تیزهوش» کتابی است از مجموعه‌ی «رشادت» که آن را آقای مهدی وحدانی زیر نظر دبیر محترم مجموعه رشادت تألیف نموده‌اند.

در این کتاب قواعد هر درس در قالب درسنامه به طور خلاصه و همراه با مثال‌ها و تمرین‌های متنوع بیان شده و سپس تمرین‌های هدفدار برای تسلط بیشتر بر ترجمه‌ی دروس و یادگیری عمیق‌تر قواعد در اختیار دانش‌آموزان قرار داده شده است.

دانش‌آموزان عزیز برای استفاده بهتر از این کتاب، باید پس از مطالعه‌ی درسنامه، تمرین‌های مربوطه به آن درس را با دقت حل کنند و با مراجعه به پاسخ‌نامه‌ی پایان کتاب و یا سؤال از دبیر محترم عربی کلاس خود به رفع اشکال بپردازند و در پایان هر درس با پاسخ به آزمون‌های تشریحی و چندگزینه‌ای میزان یادگیری خود را ارزیابی کنند.

از ویژگی‌های این کتاب می‌توان به طراحی تمرین‌های متعدد و هدفدار مربوط به صرف اسم‌ها و فعل‌ها (در قالب جدول صرف) و یادآوری مطالب آموخته شده‌ی درس‌های قبلی و نشان دادن پیوستگی درس‌ها به یکدیگر اشاره کرد. دانش‌آموزان عزیز باید توجه داشته باشند که هر درس هرچند هم که ساده باشد با درس‌های بعدی در ارتباط است و لازم است دائماً تمرین، تکرار و یادآوری شوند. امید است این کتاب به پیشرفت دانش‌آموزان عزیز در یادگیری هر چه بهتر زبان عربی که زبان قرآن است کمک کند.

در پایان لازم می‌دانیم از مؤلف و دبیر محترم مجموعه و از خانم: آرزو سلیمانیان، ملیحه محمدی آندرس، سکینه مظاهری (حروف‌چین و صفحه‌آرا)، طوبی عینی‌پور (نمونه‌خوان)، خانم شهبازی‌فرد و بهاره خدای (گرافیک‌ها) که در به ثمر رساندن این مجموعه زحمات زیادی متحمل شده‌اند، تشکر و قدردانی کنیم.

خوانندگان محترم می‌توانند نظرات و پیشنهادهای خود را در رابطه با این کتاب از طریق email با مؤلف

محترم در میان بگذارند. Mahdi.vahdani@mobtakeran.com

انتشارات مبتکران

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵.....	الدَّرْسُ الْأَوَّلُ: مُرَاجَعَةُ دُرُوسِ الصَّفِّ السَّابِعِ .....
۱۸.....	الدَّرْسُ الثَّانِي: أَهْمِيَّةُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ .....
۳۱.....	الدَّرْسُ الثَّلَاثِي: مِهْنَتُكَ فِي الْمُسْتَقْبَلِ .....
۴۲.....	الدَّرْسُ الرَّابِعُ: التَّجْرِبَةُ الْجَدِيدَةُ .....
۵۶.....	الدَّرْسُ الْخَامِسُ: الصَّدَاقَةُ .....
۶۷.....	الدَّرْسُ السَّادِسُ: فِي السَّفَرِ .....
۸۳.....	الدَّرْسُ السَّابِعُ: ..... «أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ» .....
۹۶.....	الدَّرْسُ الثَّمَانِي: الْإِعْتِمَادُ عَلَى النَّفْسِ .....
۱۱۲.....	الدَّرْسُ التَّاسِعُ: السَّفَرَةُ الْعِلْمِيَّةُ .....
۱۲۷.....	الدَّرْسُ الْعَاشِرُ: الْحِكْمُ .....
۱۴۰.....	آزمون پایانی نوبت اول .....
۱۴۳.....	آزمون پایانی نوبت دوم .....
۱۴۶.....	پاسخنامه .....

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ

مُرَاجَعَةُ دُرُوسِ الصَّفِّ السَّابِعِ

دورهی (قواعد) درس‌های سال هفتم

(معلم - معلّمة) (معلّمان - معلّماتین) (معلّمون - معلّمات)

اسم اشاره } نزدیک: هذا هذه / هذان هاتان / هؤلاء
دور: ذلك ، تلك ، اولئك
مکان: هنا - هناك و ...
اینجا آنجا

اسم استفهام: ما - مَنْ - آيَنَ - كَمْ - كَيْفَ - آيَ
(چه چیز) (چه کسی) (کجا) (چند) (چگونه) (کدام)

ضمیر: } منفصل: هو، هما، هم ...
متصل: ه، ها، هم ...

عند، تحت، جنب، خلف، أمام، وراء و ... (در جواب این)

فعل } ماضی (گذشته): دَهَبَ (رفت) - دَهَبَا - دَهَبُوا و ...
مضارع (حال): يَذْهَبُ (می‌رود)
مستقبل (آینده): سوف يَذْهَبُ (خواهد رفت)

استفهام: هَلْ - أ

{ - وَ - فَ - ثُمَّ - أَمْ - بَلْ - لَكِنْ و ...

حرف } - مِنْ - إِلَى - عَلَى - بِ - لِ - فِي و ...
- إِنَّ - أَنْ - لَكِنْ - كَأَنَّ - لَيْتَ

مفرد } مذکر: م - مُدْرِسٌ: معلم

مؤنث: ة - مُدْرِسَةٌ: معلم (زن)

مثنی } مذکر: اِنِ - يِنِ ← مُدْرِسَانِ، مُدْرِسَيْنِ: دو معلم (مرد)

مؤنث: تَانِ - تَيْنِ ← مُدْرِسَتَانِ - مُدْرِسَتَيْنِ: دو معلم (زن)

جمع } مذکر: وَنَ - يَنَ ← مُدْرِسُونَ - مُدْرِسِينَ: معلم‌ها (مرد)

مؤنث: ات ← مدرّسات: معلم‌ها (زن)

مکسر: × (كُتِبَ - أبواب - رجال - حَفَاط - أصدقاء و ...)

اسم

کلمه

اسم

(عدد - جنس)

جمع

سالم

جدول صرف اسم:

جمع	مثنی	مفرد	عدد جنس
مؤمنونَ	مؤمنانِ	مؤمن	مذكر
مؤمناتٌ	مؤمنتانِ	مؤمنةٌ	مؤنث

اسم

جدول صرف ۱۴ صیغہی فعل ماضی:

جمع	مثنی	مفرد	عدد جنس
فَعَلُوا	فَعَلَا	فَعَلَ ×	مذكر
فَعَلْنَ	فَعَلْتَا	فَعَلْتُ	مؤنث

(۶ صیغہ) غایب

جمع	مثنی	مفرد	عدد جنس
فَعَلْتُمْ	فَعَلْتُمَا	فَعَلْتَ	مذكر
فَعَلْتُنَّ	فَعَلْتُمَا	فَعَلْتِ	مؤنث

(۶ صیغہ) مخاطب

مع الغیر	وحده
فَعَلْنَا	فَعَلْتُ

(۲ صیغہ)
متکلم

ضمایر منفصل:

جمع	مثنی	مفرد	عدد جنس
هم	هما	هو	مذكر
هنَّ	هما	هي	مؤنث

غایب

جمع	مثنی	مفرد	عدد جنس
أنتم	أنتما	أنتَ	مذكر
أنتنَّ	أنتما	أنتِ	مؤنث

مخاطب

مع الغیر	وحده
نحن	أنا

متکلم

عدد / جنس	مفرد	مثنی	جمع
مذکر	ه - هـ	هما	هم
مؤنث	ها	هما	هنَّ

غایب

عدد / جنس	مفرد	مثنی	جمع
مذکر	ک	كما	کم
مؤنث	کِ	كما	کنَّ

مخاطب

مع الغیر	وحده	(۲ صیغه)
نا	ی	متکلم

صرف ۱۴ صیغهی فعل ماضی با اسم (ضمایر، اسم‌های اشاره)

عدد / جنس	مفرد	مثنی	جمع
مذکر	هذا الطالبُ ناچِحُّ. هو کتَبَ واجِبِه.	هذانِ الطالبانِ ناچِحانِ. هما کتبا واجِبهما.	هؤلاءِ الطالبُ ناچِحونَ. هم کتَبوا واجِبهم.
مؤنث	هذه الطالبةُ ناچِحَةٌ. هی کتَبَتْ واجِبَها.	هاتانِ الطالبتانِ ناچِحَتانِ. هما کتَبتا واجِبهما.	هؤلاءِ الطالباتُ ناچِحاتُ. هنَّ کتَبنَّ واجِبهنَّ.

غایب

عدد / جنس	مفرد	مثنی	جمع
مذکر	أنتَ طالبٌ ناچِحٌ. کتَبْتَ واجِبکَ.	أنتما طالبانِ ناچِحانِ. کتَبْتُما واجِبکما.	أنتم طلابٌ ناچِحونَ. کتَبْتُم واجِبکم.
مؤنث	أنتِ طالبةٌ ناچِحَةٌ. کتَبْتِ واجِبکِ.	أنتما طالبتانِ ناچِحتانِ. کتَبْتُمَا واجِبکما.	أنتنَّ طالباتُ ناچِحاتُ. اکتَبْتُنَّ واجِبکُنَّ.

مخاطب

مع الغیر	وحده
نحن طالبانِ ناچِحانِ. کتَبْنَا واجِبنا. نحن طالبتانِ ناچِحتانِ کتَبْنَا واجِبنا.	أنا طالبٌ ناچِحٌ. کتَبْتُ واجِبی.
نحن طلابٌ ناچِحونَ کتَبْنَا واجِبنا. نحن طالباتُ ناچِحاتُ کتَبْنَا واجِبنا.	أنا طالبةٌ ناچِحَةٌ. کتَبْتُ واجِبی.

متکلم

التمارين

۱. با توجه به تصویر پاسخ دهید.

لِمَن هذه الحَقِيبة؟

.....

أين الكتاب؟

.....

ما هذه؟

.....

أهذا جَوَّالٌ؟

.....

۲. ترجمه‌های ناقص را کامل کنید.

۱. عاقل بهتر از ..... نادان است.
۲. ..... ناشناخته هستند. سلامتی و .....
۳. ..... مردم ..... برای مردم هستند.
۴. ..... زیر گام‌های ..... است.
۵. ..... به ..... با مردم
۶. ..... زیاد است و ..... اندک است.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۱. عداوةُ العاقلِ خَيْرٌ مِنْ صداقةِ الجاهلِ.
۲. نِعَمَتَانِ مَجْهُولَتَانِ الصَّحَّةُ و الأمانُ.
۳. أَفْضَلُ النَّاسِ أَنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ.
۴. الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الأُمَّهَاتِ.
۵. عَلَيْكَ إِمداراةِ النَّاسِ.
۶. الخَيْرُ كَثِيرٌ و فاعله قليلٌ.

۳. فقط ترجمه‌ی کلمات مشخص شده را بنویسید.

۱. سَلَامَةُ العَيْشِ فِي المُدَاراةِ.
۲. الوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السُّوءِ.
۳. الدَّهْرُ يَوْمَانِ يَوْمٌ لَكَ و يَوْمٌ عَلَيْكَ.
۴. المُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِهِ و يَدِهِ.
۵. أَرْبَعَةٌ قَلِيلُهَا كَثِيرٌ. الفَقْرُ و الوَجْعُ و العداوةُ و النَّارُ.

۴. ترجمه‌ی درست را انتخاب کنید.

۱) حُسْنُ الخُلُقِ نِصْفُ الدِّينِ.

- الف. خوش اخلاقی نیمی از دین را حفظ کرده است.
- ب. خوش اخلاقی نیمی از دین است

۲) خَيْرُ الأُمُورِ أَوْسَطُهَا.

- الف. بهترین کارها میانه‌ترین آن است.
- ب. بهترین کار میانه‌روی است.

٣) طَلَبُ الْعِلْمِ قَرِيضَةٌ.

- الف. طلب‌کننده‌ی علم به واجب عمل کرده است.
 ب. خواستن دانش واجب دینی است.

٤) الْمُؤْمِنُ قَلِيلُ الْكَلَامِ كَثِيرُ الْعَمَلِ.

- الف. مؤمن کم حرف و پرکار است.
 ب. مؤمن کم حرف و زحمتکش است.

٥. زیر هر تصویر تعداد آن را به عربی بنویسید.

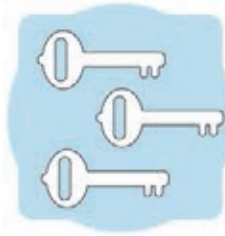
.....

.....

.....

.....

٦. ترجمه کنید.

- .....
 .....
 .....
 .....
 .....

١. ﴿هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ﴾ رحمن ٦٠/

٢. الْإِنْسَانُ عَبْدٌ الْإِحْسَانِ.

٣. رَبُّ كَلَامٍ جَوَابُهُ السُّكُوتُ.

٤. رَأْيَانٍ خَيْرٌ مِنْ رَأْيٍ وَاحِدٍ.

٥. الْعِلْمُ فِي الصَّخْرِ كَالنَّقْشِ فِي الْحَجَرِ.

٧. جاهای خالی را با اسم اشاره‌ی مناسب پر کنید.

١. .... الرَّجُلُ، طَيِّبٌ. (نزدیک)

٢. .... الْمَرْأَةُ نَاجِحَةٌ. (دور)

٣. .... الْوَالِدَانِ فِي هَذِهِ الْمَدْرَسَةِ. (نزدیک)

٤. .... الْبِنْتُ طَالِبَةٌ. (دور)

٥. .... وَرَدَتَانِ جَمِيلَتَانِ. (نزدیک)

٦. .... الْمُجَاهِدُونَ، صَابِرُونَ. (دور)

٧. .... الْعُلَمَاءُ، مَوْفِقُونَ. (نزدیک)

٨. .... الْأَمَهَاتُ وَاقِفَاتٌ. (دور)

۸. زیر فعل ماضی خط بکشید و سپس هر جمله را ترجمه کنید.

۱. أَنْتَ فَعَلْتَ وَاجِبَكَ.
.....
۲. هِيَ غَسَلَتْ مَلَاسِيَهَا.
.....
۳. أَنَا مَا رَجَعْتُ إِلَى بَيْتِي.
.....
۴. أَنْتِ لَعِبْتِ مَعَ صَدِيقَتِكَ.
.....
۵. هُوَ طَرَقَ بَابَ بَيْتِهِ.
.....
۶. أَنْتُمْ دَخَلْتُمْ صَفَّكُمْ.
.....
۷. أَنْتِ خَرَجْتِ مِنْ صَفِّكَ.
.....

۹. عبارت‌های مرتبط دو ستون را با خطی به هم وصل کنید.

ب	الف
* الذَّهَبُ	☐ أَبُو الْأُمِّ
* الْوَالِدَانِ	☐ قِيمَتُهُ غَالِيَةٌ
* السَّنَةُ	☐ إِثْنَا عَشَرَ شَهْرًا
* الْجَدُّ	☐ مِنْ مَلَاسِ الرِّجَالِ
* سَبْعَةٌ	☐ عَدَدُ أَيَّامِ الْأُسْبُوعِ
* السَّرْوَالُ	☐ النَّظْرُ فِي وَجْهِهِمَا عِبَادَةٌ

۱۰. کلمات مترادف را دو به دو کنار هم بنویسید.

وراءَ   عداوة   والدة   بُستان   حیاة   عیش   بیت
 أمُّ   مَنْزِل   خَلْف   زَارِع   حَدِيقَةٌ   عُدْوَان   فَلَاح

.....
 .....

۱۱. کلمات متضاد را دو به دو کنار هم بنویسید.

بارِد   غَالِيَةٌ   بِدَايَةٌ   قَلِيل   حَارٌّ   نِهَائِيَّة   حَزِينٌ   جَمِيلٌ
 أَوَّلٌ   كَثِيرٌ   فَوْقَ   آخِرٌ   رَخِيصَةٌ   تَحْتَ   قَبِيحٌ   فَرِحَ

.....
 .....

۱۲. کلمه‌ی ناهماهنگ را مشخص کنید.

☐	هاتان	☐	هناك	☐	هؤلاء
☐	إحسان	☐	أخشاب	☐	ملابس
☐	أخت	☐	أخ	☐	أم
☐	تسعة	☐	سنة	☐	سبعة
☐	فريح	☐	كان	☐	علم
☐	من	☐	ما	☐	هل
☐	صالحون	☐	سبعون	☐	مؤمنون
☐	جنب	☐	نهار	☐	تحت
☐	شجرة	☐	أسرة	☐	صورة
☐	أحمر	☐	أفضل	☐	أزرق

۱۳. برای جای خالی گزینه‌ی مناسب را انتخاب کنید.

☐	الجمعة	☐	يوم مبروك في الاسبوع:
☐	المدرة	☐	مكان مقدس للعبادة:
☐	السروال	☐	من ملابس النساء:
☐	الخریف	☐	فصل بداية المدرسة:
☐	السبت	☐	بداية أيام الاسبوع:
☐	الحدود	☐	فيه أشجار كثيرة:
☐	الجد	☐	والدة الأم:

۱۴. جای خالی را با فعل ماضی مناسب پر کنید.

(أَخَذَنَ، أَخَذُوا، أَخَذَتْ)	۱. فائزاتُ المُسَابِقَةِ ..... الجوائز.
(حَصَدَنَ ، حَصَدُوا، حَصَدْتُمْ)	۲. هؤلاء الفلاحون ..... المحصول.
(جَلَسْتُ، جَلَسَ، جَلَسَتْ)	۳. هذه المرأة ..... عَلَى الأرض.
(اِشْتَرَيْتَ، اِشْتَرَى، اِشْتَرَيْتِ)	۴. يا أختي، لماذا ..... هذا الفستانَ الصَّغِيرَ؟
(وَقَفَ، وَقَفُوا، وَقَفْتُمْ)	۵. الطَّلابُ ..... حَوْلَ مَدْرَسِهِمْ.
(وَجَدْنَا، وَجَدْتُ، وَجَدْتَا)	۶. نحن ..... حَقِيبَةً فِي الشَّارِعِ.
(وَصَلَ ، وَصَلْتُ، وَصَلْتِ)	۷. هذا السائقُ ..... إِلَى نِهَائِهِ الطَّرِيقِ.
(وَجَدْتُمَا ، وَجَدْتُمْ، وَجَدُوا)	۸. المُسافِرُونَ ..... مِفْتَاحَ عُرْقَتِهِمْ.

۱۵. معادل مؤنث هر کلمه را بنویسید.

۱. جالس: ..... ۲. الأصدقاء: ..... ۳. ناچون: ..... ۴. جَلَسَتْ: .....
۵. شاکران: ..... ۶. حَصَدَ: ..... ۷. العلماء: ..... ۸. نَصَرْتُمْ: .....

۱۶. موارد خواسته شده را بنویسید.

۱. مفرد «أقدام»: .....
۲. جمع «صَدِيقَة»: .....
۳. مؤنث «هَذَا»: .....
۴. جمع مکسر «حَافِظ»: .....
۵. علامت فعل ماضی «مفرد مؤنث مخاطب»: .....

۱۷. ترجمه کنید. (عربی به فارسی - فارسی به عربی)

۱. دَهَبَ: رفت ← دَهَبَا: .....
۲. فَعَلَ: انجام داد ← فَعَلُوا: .....
۳. خَرَجَ: خارج شد ← خَرَجْنَا: .....
۴. كَتَبَ: نوشت ← كَتَبْتُ: .....
۵. جَلَسَ: نشست ← جَلَسْنَا: .....
۶. نَصَرَ: یاری کرد ← نَصَرْتُ: .....
۷. قَطَعَ: برید ← قَطَعْنَا: .....
۸. قَذَفَ: انداخت ← قَذَفْتُمْ: .....
۹. قَبِلَ: پذیرفت ← قَبِلْنَا: .....
۱۰. فَتَحَ: باز کرد ← فَتَحْتِ: .....
۱۱. لَبَسَ: پوشید ← ..... : پوشیدم
۱۲. لَعِبَ: بازی کرد ← ..... : بازی کردی (مذکر)
۱۳. نَسِيَ: فراموش کرد ← ..... : فراموش کرد (مؤنث)
۱۴. وَقَفَ: ایستاد ← ..... : ایستادیم
۱۵. وَجَدَ: یافت ← ..... : یافتید (مردها)
۱۶. «رَأَى»: دید ← ..... : دیدند (زنها)
۱۷. دَكَرَ: یاد کرد ← ..... : یاد کردید (دو مرد)
۱۸. دَخَلَ: داخل شد ← ..... : داخل شدند (دو زن)
۱۹. شَرِبَ: نوشید ← ..... : نوشیدید (زنها)
۲۰. صَعَدَ: بالا رفت ← ..... : بالا رفتند (مردها)

۱۸. هر کلمه را در جای مناسب آن در جدول قرار دهید و سپس مفرد آن را بنویسید.

(صَالِحَاتٌ، أَيَّامٌ، عَالِمَانِ، مُدْرَسُونَ، رَجُلَانِ، أَخْشَابٌ، مَدْرَسَتَانِ، مُؤْمِنَاتٌ، أَلْوَانٌ)

مفرد	مثنی
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مفرد	جمع مکسر
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مفرد	جمع سالم
.....	.....
.....	.....
.....	.....

۱۹. غلط‌های مشخص شده را اصلاح کنید.

۱. أُمِّي غَسَلَتْ وَجْهَهَا. ....
۲. أَنْتَنْ نَصَرْتُمْ أَصْدِقَاءَكُمْ. ....
۳. هُوَآءِ الْأَطْفَالُ كَتَبَا دَرَسَهُمْ. ....
۴. مَرِيْمٌ وَ نَرَجِسٌ فَعَلَّتْ وَاجِبَهُمَا. ....
۵. نَحْنُ طَالِبَاتٌ خَرَجْنَ مِنَ الصَّفِّ. ....

۲۰. جدول زیر را کامل کنید.

مفرد	مثنی	جمع
.....	.....	بيوت
بائع	.....	.....
.....	.....	حافظات
.....	جَالِسَتَانِ	.....
جَنَّة	.....	.....
.....	.....	رجال
صديق	.....	.....

۱. جملات زیر را به فارسی ترجمه کنید. (۱/۵ نمره)

- ..... ۱. الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِهِ وَ يَدِهِ.
- ..... ۲. مَنْ زَرَعَ الْعُدْوَانَ، حَصَدَ الْخُسْرَانَ
- ..... ۳. سَلَامَةُ الْعَيْشِ فِي الْمُدَارَةِ.

۲. فقط کلمات مشخص شده را ترجمه کنید. (۱ نمره)

- ..... ۱. أَيْنَ أُسْرْتُكَ؟
- ..... ۲. آدَبُ الْمَرْءِ خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ.
- ..... ۳. النَّظَرُ فِي الْمُصْحَفِ عِبَادَةٌ.
- ..... ۴. الْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السَّوِّءِ.

۳. ترجمه‌ی ناقص را کامل کنید. (۱/۵ نمره)

- ..... ۱. الْمُؤْمِنُ قَلِيلُ الْكَلَامِ كَثِيرُ الْعَمَلِ.
  - ..... ۲. الْعَالِمُ بِلَا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ.
  - ..... ۳. تَفَكَّرَ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً.
- ..... مؤمن، کم حرف ..... است.
- ..... دانشمند ..... مانند درخت ..... است.
- ..... ساعتی ..... از عبادت ..... سال ..... است.

۴. موارد خواسته شده را بنویسید. (۱ نمره)

- ..... ۱. مفرد «الْعُلَمَاءُ»:
- ..... ۲. جمع «طَبِيبَةٌ»:
- ..... ۳. مترادف «أُمَّ»:
- ..... ۴. متضاد «جَمِيلٌ»:

۵. ترجمه کنید. (۲ نمره)

- ..... ۱. وَجَدَ: يَافَت ← وَجَدْتُمْ: .....
- ..... ۲. طَرَقَ: كَوَيْد ← طَرَقْتُ: .....
- ..... ۳. نَصَرَ: يَارِي كَرَد ← نَصَرْتُ: .....
- ..... ۴. رَجَعَ: بَرَكَشْت ← رَجَعَنْ: .....
- ..... ۵. رَفَعَ: بِالَا بَرَد ← رَفَعْتُ: بِالَا بَرْدِيم
- ..... ۶. كَتَبَ: نَوَشْت ← كَتَبْتُ: نَوَشْتَنْد (مَرْدَهَا)
- ..... ۷. ذَكَرَ: يَاد كَرَد ← ذَكَرْتُ: يَاد كَرَد (مَوْنَتْ)
- ..... ۸. فَعَلَ: اَنْجَام دَاد ← اَنْجَام دَادِي (مَذَكَر)

۶. گزینه‌ی مناسب را انتخاب کنید. (۱ نمره)

- ..... ۱. مِنَ مَلَابِسِ النِّسَاءِ وَ الْبَنَاتِ:
- ..... ۲. قِيمَتُهُ غَالِيَةٌ جِدًّا:
- ..... ۳. إِثْنَا عَشَرَ شَهْرًا:
- ..... ۴. الْيَوْمُ الْمَاضِي:
- ..... الفُسْتَانِ
- ..... الْقَمِيصِ
- ..... السَّنَةِ
- ..... أَمْسٍ
- ..... السَّرْوَالِ
- ..... الذَّهَبِ
- ..... الْأُسْبُوعِ
- ..... غَدًا

۷. جای خالی را با فعل ماضی مناسب پر کنید. (۱ نمره)

۱. هی ..... واجبها. (فَعَلَ)
۲. نحن ..... إلى صَفْنَا. (ذَهَبَ)
۳. الضيوفُ ..... بابَ بَيْتِنَا. (طَرَقَ)
۴. أيها الأصدقاء، هل ..... مِنَ الْفَوَاكِه؟ (أَكَلَ)

۸. غلطهای مشخص شده را اصلاح کنید. (۱ نمره)

۱. هاتانِ البنتانِ، صابِرانِ. ....
۲. اولئكَ الأمهاتُ جالسونَ. ....
۳. مَنْ هذا الولدُ أخوك؟ - نَعَم .....
۴. يا بناتُ هل عَرَفْتُمُ الْمُعَلِّمَةَ الْجَدِيدَةَ؟ .....

آزمون تستی

۱. ترجمه‌ی صحیح را مشخص کنید.

۱. یَدُ اللَّهِ مَعَ الْجَمَاعَةِ: یاری خدا در همبستگی است.
۲. إِذَا مَلَكَ الْأَرَادِلُ، هَلَكَ الْأَفْضَلُ: هرگاه فرومایگان به فرمانروایی برسند، شایستگان هلاک می‌شوند.
۳. مَنْ زَرَعَ الْعُدْوَانَ حَصَدَ الْخُسْرَانَ: اگر دشمنی بکارد، پشیمانی درو می‌کند.
۴. النَّظَرُ فِي ثَلَاثَةِ أَشْيَاءَ عِبَادَةٌ: نگاه کردن به سه نفر عبادت است.

۲. در کدام گزینه کلمه‌ی ناهماهنگ به کار رفته است؟

۱. وَقَعَ، قَذَفَ، سَلِمَ، قَالَ
۲. مَصْنَعٌ، مَكْتَبَةٌ، مَدْرَسَةٌ، مَلَكٌ
۳. هذا، هذه، ذلك، تلك
۴. لَاعِبُونَ، فَاعِلِينَ، مَدْرَسُونَ، صَالِحِينَ

۳. نگارش کدام گزینه نادرست است؟

۱. هؤلاء الأصدقاء، واقفون.
۲. هذانِ البائعانِ، شاکرتان.
۳. اولئك الأمهاتُ، صالحاتُ.
۴. هذانِ الوالدانِ، صابران.

۴. در کدام گزینه دو کلمه متضاد نیستند؟

۱. نهاية ≠ بداية
۲. رخيصة ≠ غالية
۳. يمين ≠ نهار
۴. حارٌّ ≠ بارد

۵. در کدام گزینه فعل ماضی صحیح ترجمه شده است؟

۱. طَرَقْتُ: کوبیدم
۲. رَجَعْتُ: برگشتی
۳. نَصَرْتَنِي: یاری کردید
۴. لَعِبُوا: بازی کردید

۶. ترجمه‌ی کدام گزینه نادرست است؟

۱. أَنْتَ مَا فَعَلْتَ وَاجِبَاتِكَ: تو تکالیفت را انجام ندادی.
۲. أَنْتِ غَسَلْتِ مَلَابِسَكَ: تو لباس‌هایت را شستی
۳. هُوَ لَعِبَ مَعَ صَدِيقِهِ: او با دوستانش بازی کرد.
۴. أَنَا مَا رَجَعْتُ إِلَى بَيْتِي: من به خانه‌ام برگشتم.

۷. ترجمه‌ی هر دو لغت در کدام گزینه صحیح نیست؟

۱. النَّظَرُ: نگاه، سروال، پیراهن
۲. الْوَحْدَةُ: تنها، غُرْفَةُ: اتاق
۳. جَلِيسٌ: همنشینی، فائز: برنده
۴. الْوَانُ: رنگ، هناك: این‌جا

۸. در کدام گزینه کلمات با توضیح داده شده صحیح است؟

۱. جمع مکسر: أوسط
۲. أَفْضَلُ النَّاسِ: أكبرهم
۳. سَلَامَةُ الْعَيْشِ: فی الاحسان
۴. بَلَاءُ الْإِنْسَانِ: فی لسانه

٩. اليومُ يومُ السَّبْتِ وَ غداً يومٌ ..... .

١. الاثْنَيْنِ
٢. الأَحَدِ
٣. الثَّلَاثاءِ
٤. الجُمُعَةِ

١٠. در کدام گزینه جمع «مکسر» به کار نرفته است؟

١. كَمَ عَدَدُ الأَحْجارِ؟
٢. مُجالَسَةُ العُلَماءِ عِبادَةٌ.
٣. هُوَلاءُ الأَصْدقاءِ واقِفونَ
٤. الوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السَّوءِ.

الدَّرْسُ الثَّانِي

أَهْمِيَّةُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ

فعل مضارع (١)

سال گذشته با ۱۴ صیغه‌ی فعل ماضی آشنا شدیم. امسال با ۱۴ صیغه‌ی فعل مضارع آشنا می‌شویم. فعل ماضی: بر انجام شدن کار یا روی دادن حالت در زمان گذشته دلالت می‌کند. فعل مضارع: بر انجام شدن کار یا روی دادن حالت در زمان حال و آینده دلالت می‌کند.

ماضی (گذشته)	مضارع (حال - آینده)
دَهَبَ: رفت	يَذْهَبُ: می‌رود ←
كَتَبَ: نوشت	يَكْتُبُ: می‌نویسد ←
ضَرَبَ: زد	يَضْرِبُ: می‌زند ←
دَخَلَ: داخل شد	يَدْخُلُ: داخل می‌شود ←
فَعَلَ: انجام داد	يَفْعَلُ: انجام می‌دهد ←

صرف فعل ماضی - مضارع (در زبان فارسی):

مضارع		ماضی	
جمع	مفرد	جمع	مفرد
ما می‌رویم	من می‌روم	ما رفتیم	من رفتم
شما می‌روید	تو می‌روی	شما رفتید	تو رفتی
ایشان می‌روند	او می‌رود	ایشان رفتند	او رفت

طریقه‌ی ساختن فعل مضارع:

صیغه‌ی اول فعل مضارع، از صیغه‌ی اول فعل ماضی ساخته می‌شود. بیشتر فعل‌های ماضی در صیغه‌ی اول، سه حرفی هستند و آن‌ها حروف اصلی فعل هستند. دَهَبَ - كَتَبَ - خَرَجَ - دَخَلَ - فَعَلَ ...

توجه: برای ساختن فعل مضارع یکی از حروف (يَ - تَ - أ - نَ) را بر سر حروف اصلی فعل قرار می‌دهیم (به این حروف، حروف مضارع یا «آتین» گفته می‌شود).

طریقه‌ی ساختن صیغه‌ی (۱): (اصلی‌ترین و مهم‌ترین صیغه‌ی فعل مضارع)

۱- حرف مضارع «يَ» را در ابتدای فعل ماضی قرار می‌دهیم. (يَذْهَبُ)

۲- اولین حرف اصلی «فعل» را ساکن می‌کنیم. (يَذْهَبُ)

۳- روی سومین حرف اصلی «فعل»: ضمه ُ قرار می‌دهیم. (يَذْهَبُ)

۴- حرکت دومین حرف اصلی «فعل» سماعی (شنیدنی) است. یعنی یا باید از عرب زبان‌ها بشنویم و یا به کتاب لغت مراجعه کنیم و معمولاً برای نشان دادن حرکت دومین حرف اصلی فعل مضارع، در مقابل فعل ماضی، حرکت َ، ِ، ُ قرار می‌دهند.

مثال:

ذَهَبَ َ، یعنی باید بخوانیم: يَذْهَبُ

جَلَسَ ِ، یعنی باید بخوانیم: يَجْلِسُ

نَصَرَ ُ، یعنی باید بخوانیم: يَنْصُرُ

توجه: به حرکت دومین حرف اصلی فعل مضارع (به هنگام صرف ۱۴ صیغه) بیش‌تر دقت کنیم. در این درس فقط با صیغه‌های ۱۰، ۱۳، ۱۷، فعل مضارع آشنا می‌شویم.

جمع	مثنی	مفرد	عدد / جنس
۳. هم ..... (ایشان می‌روند. مردها)	۲. هما ..... (ایشان می‌روند. دو مرد)	۱. هو يَذْهَبُ (او می‌رود مرد)	مذکر
۶. هنَّ ..... (ایشان می‌روند. زنها)	۵. هما ..... (ایشان می‌روند. دو زن)	۴. هي ..... (او می‌رود. زن)	مؤنث

غایب

جمع	مثنی	مفرد	عدد / جنس
۹. أنتم ..... (شما می‌روید. مردها)	۸. أنتما ..... (شما می‌روید. دو مرد)	۷. أنت تَذْهَبُ (تو می‌روی. مرد)	مذکر
۱۲- أنتنَّ ..... (شما می‌روید. زنها)	۱۱. أنتما ..... (شما می‌روید. دو زن)	۱۰. أنت تَذْهَبِينَ (تو می‌روی. زن)	مؤنث

مخاطب

مع‌الغیر	وحده
۱۴- نحن ..... ما می‌رویم.	۱۳. أنا أَذْهَبُ من می‌روم.

متکلم

صیغه ۱ «يَ...»

فارسی: سوم شخص مفرد (او می‌رود)
 عربی: مفرد مذکر غایب
 علامت: } اول فعل: حرف مضارع «يَ»
 «يَ» ← يَذْهَبُ، يَفْعَلُ، يَجْلِسُ، يَنْظُرُ، يَضْرِبُ }
 آخر فعل: ×
 ترجمه: هو يَفْعَلُ واجبَه: او تکلیفش را انجام می‌دهد.
 ضمیر منفصل: هو: او
 هو يَغْسِلُ يَدَه: او دستش را می‌شوید.
 ضمیر متصل: او، سَ، آن

صیغه ۷ «تَ...»

فارسی: دوم شخص مفرد (تو می‌روی)
 عربی: مفرد «مذکر» مخاطب
 علامت: } اول فعل: حرف مضارع تَ
 «تَ...» ← تَذْهَبُ، تَفْعَلُ، تَجْلِسُ، تَنْظُرُ، تَضْرِبُ }
 آخر فعل: ×
 ترجمه: أَنْتَ تَفْعَلُ واجبَك ← تو تکلیفت را انجام می‌دهی.
 ضمیر منفصل: أَنْتَ: تو (مرد)
 أَنْتَ تَغْسِلُ يَدَكَ: تو دستت را می‌شویی.
 ضمیر متصل: كَ: تَ — تو

صیغه ۱۰ «تَ... يَنْ»

عربی: مفرد «مؤنث» مخاطب
 علامت: } اول فعل: حرف مضارع تَ
 «تَ... يَنْ» ← تَذْهَبِينَ، تَفْعَلِينَ، تَجْلِسِينَ، تَنْظُرِينَ، تَضْرِبِينَ }
 آخر فعل: يَنْ
 ترجمه: أَنْتِ تَفْعَلِينَ واجبَكِ: تو تکلیفت را انجام می‌دهی.
 ضمیر منفصل: أَنْتِ: تو «مؤنث»
 أَنْتِ تَغْسِلِينَ يَدَكَ: تو دستت را می‌شویی.
 ضمیر متصل: كِ: تَ، — تو «مؤنث»

